

3_B_003: Locatiespecifiek onderzoek naar de mogelijkheden voor de omschakeling naar oppervlaktewater als alternatieve waterbron voor de productie van drinkwater en/of ander water (landbouw, industrie): evaluatie beleid en wetgeving (Ruimtelijke Ordening)

Printdatum 03-04-2020

Algemene gegevens

Beknopte beschrijving

Mapro 1 3_007 Watervorraden efficiënt beheren, meer duurzaam gebruik van oppervlaktewater
Locatiespecifiek onderzoek naar de mogelijkheden voor de omschakeling naar oppervlaktewater als alternatieve waterbron voor de productie van drinkwater en/of ander water (landbouw, industrie): evaluatie beleid en wetgeving (Ruimtelijke Ordening: ruimte voor aanleg watervang, reservoirs, waterbehandelingsinstallaties, toevoerleidingen, opname in o.a. RUP's)

Uitvoerige beschrijving

Daar waar er geen toekomstige mogelijkheid is om op duurzaam gebruik te (blijven) maken van grondwater als waterbron voor waterproductie, moet de mogelijkheid nagegaan worden om op een duurzame manier gebruik te maken van oppervlaktewater om water te produceren.

Bij de drinkwaterbedrijven is er momenteel reeds een verhouding van 50/50 m.b.t. de gebruikte waterbron grondwater/oppervlaktewater. In de toekomst zal dit zelfs verder verschuiven naar oppervlaktewater waar het noodzakelijk is omwille van bovengestelde redenen (naar een verhouding 45/55). Echter ook de andere rechtstreekse waterwinners dienen hun steentje bij te dragen tot deze maatregel.

Toelichting (voor alle sectoren):

De omschakeling van grondwater op oppervlaktewater als waterbron en uitbreiding van bestaande oppervlaktewaterwinningen ligt ecologisch en ruimtelijk soms zeer moeilijk.

Goed beschermde grondwataquifers met chemisch goed grondwater zijn nog steeds een belangrijke bron voor watergebruik. Wanneer in bepaalde gebieden grondwater onvoldoende aanwezig is of wanneer er overexploitatie van aanwezige reservoirs vastgesteld kan worden, dient naar alternatieven gezocht te worden. Deze alternatieven kunnen bestaan uit de aanvoer van ander, niet bedreigd grondwater, het gebruik van oppervlaktewater of het gebruik van andere bronnen. Als eerste voorkeur worden alternatieve oppervlaktewaterbronnen onderzocht.

De omschakeling van grondwater op oppervlaktewater als bron voor de waterproductie gaat echter gepaard met grote investeringen. Er wordt dan ook gezocht naar oppervlaktewateren die over het hele jaar door voldoende water met een aanvaardbare kwaliteit kunnen leveren. Hierdoor wordt het mogelijk de grootte van de opslag (opslag, menging, overbrugging calamiteiten) sterk te beperken. Een verdere sanering van de waterlopen is uiteraard ook een belangrijke randvoorwaarde.

Daar het technisch niet wenselijk is ruwwater over te grote afstanden te transporteren en het ecologisch en economisch ook niet te verantwoorden is, is het aangewezen de ruwwaterbekkens op een beperkte afstand van de watervang te localiseren.

De valleigebieden, die hydraulisch gezien een logische plaats zijn voor opvang en behandeling, hebben echter meestal een groene bestemming. Vele van deze valleigebieden hebben bovendien een bijzondere bescherming in uitvoering op de Europese richtlijnen inzake de vogel- en plantenbescherming. Aanleg van installaties in deze gebieden is zowat onmogelijk geworden,

zodat zij in andere gedeelten van de open ruimte dienen gelocaliseerd, wat ook al niet zo vanzelfsprekend is. Daarnaast liggen die valleigebieden ook vaak in overstromingsgebied.

Nieuwe oppervlaktewaterwinningen zullen zich meestal niet op de plaats van de vroegere grondwaterwinningen situeren zodat nieuwe grote toevoerleidingen dienen te worden aangelegd. Onvermijdelijk komt men met deze toevoersystemen in de open ruimte, m.a.w. de groengebieden en de landbouwgebieden.

Als voorbeeld bij drinkwater kan men stellen dat het logisch is dat indien wordt gekozen voor gebruik van oppervlaktewater ten behoeve van drinkwaterproductie, ruimtelijke ordening daarmee rekening dient te houden. Als de ruwwaterbron eenmaal is gedefinieerd en de maatschappelijke afweging is gebeurd, moet op de plannen van aanleg (o.m. via Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUPs)) de ruimte voorzien worden voor de aanleg van de watervang, de bekkens, de waterbehandeling en de toevoerleidingen.

Dezelfde vaststelling geldt voor de uitbreiding van de bestaande oppervlaktewaterwinningen. Het is duidelijk dat voor de ruwwateropslag en voor de drinkwaterproductie de nodige uitbreidingsgebieden in de onmiddellijke omgeving van de bestaande productiecentra of van de ruwwaterbronnen dienen te worden gevrijwaard. Voor de selectie en de localisatie van deze reservegebieden gelden de volgende criteria: de nabijheid van bestaande ruwwaterbronnen, de nabijheid van de bestaande productie-eenheden en de intrinsieke mogelijkheden die de

Doelstelling   Onderzoek naar omschakeling naar oppervlaktewater als alternatieve waterbron.

Indicator   Art. 11.4 KRLW

Initiatiefnemers

Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
Vlaamse overheid : Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)

**Andere
initiatiefnemer:**

**Hangt samen met actie
nr**

**Afhankelijk van actie
nr**

Info maatregelprogramma

Maatregelgroep	3 - Duurzaam watergebruik
Maatregel	Optimaliseren van het gebruik van alternatieve waterbronnen
Type actie	Bijkomende actie
I.f.v. overstromingsrichtlijn	

Situering

Schaalniveau	Vlaanderen
Stroomgebieddistrict	SGD Schelde - SGD Maas -
Bekken	Alle bekkens
Deelbekken	
Grondwatersysteem	
Grondwaterlichaam	
Grondwaterlichaamprobleemzone	
In speciale beschermingszone	
In VEN-gebied	
Gemeenten	
Oppervlaktewaterlichaam	Vhag
00-01 - Alle oppervlaktewaterlichamen	

Timing en budget

Geplande start

Raming kosten

Doelgroep	Investing	Operationele	Budget
Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	0.0	0.0	100.0 %
Totaal	0.0 €	0.0 €/jaar	

Effect

Primair effect in

**Gelegen in lokaal OWL, maar
secundair effect op Vlaams OWL**

Grondwaterlichaam merkbaar primair effect

Grondwaterlichaamprobleemzone met merkbaar primair effect

**Oppervlaktewaterlichaam waarop het
primair effect merkbaar is**

**Oppervlaktewaterlichaam waarop het
secundair effect merkbaar is**

Implementatie en klimaattoets

Implementatie-instrumenten

Klimaattoets

Prioritering en motivatie

Scenario

Maximaal scenario

Scenario speerpunt- en aandachtsgeb. en klasse I-acties voor grondwater

Scenario uit te voeren met reguliere middelen

Prioritering na budgetcontrole

KRLW I